

VLERËSIMI I KOMUNITETIT PËR QEVERISJEN

RAPORT BASHKIA ELBASAN

RAPORT

VLERËSIMI I KOMUNITETIT PËR QEVERISJEN 2016

BASHKIA ELBASAN

SHËNIM I RËNDËSISHËM

Ky raport u përgatit me:

Mbështetjen financiare dhe teknike të Agjencisë për Zhvillim Ndërkombëtar të Shteteve të Bashkuara të Amerikës (USAID). Pikëpamjet e shprehura në këtë botim nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e Agjencisë së Shteteve të Bashkuara për Zhvillimin Ndërkombëtar ose të Qeverisë së Shteteve të Bashkuara.

Dhe me

Mbështetjen financiare dhe teknike të Njesisë së Kombeve të Bashkuara për Barazinë Gjinore dhe Fuqizimin e Grave (UN Women), në kuadër të programit “Lidershipi dhe Pjesëmarrja Politike”. Ky program është financuar nga Qeveria Suedeze nëpërmjet Fondit të Koherencës së Kombeve të Bashkuara dhe është pjesë e “Programit të Bashkëpunimit ndërmjet Qeverisë së Shqipërisë dhe Kombeve të Bashkuara 2012-2016”. Mendimet dhe pikëpamjet e shprehura në këtë raport janë të autorëve dhe nuk përfaqësojnë domosdoshmërisht mendimet e UN Women, të Agjencive të Kombeve të Bashkuara apo të Qeverisë Suedeze.

AUTORËT

Raporti u përgatit dhe u hartua nga ekspertët e Qendrës Aleanca Gjinore për Zhvillim (QAGJZH) në bashkëpunim me Qendrën Rinore Vlorë, me mbështetjen dhe asistencën e:

Laureta MEMO, Eksperte për Angazhimin Qytetar dhe Komunikimin, USAID/ Projekti i Planifikimit dhe Qeverisjes Vendore

Fiorela SHALSI, Menaxhere e Programit Kombëtar “Lidershipi dhe Pjesëmarrja në Politikë”, UN Women

Të drejtat e publikimit

© Aplikimet për lejen për të riprodhuar ose përkthyer të gjithë ose një pjesë të këtij studimi duhet bërë në zyrën e GADC-së me adresë:

Rr. Abdyl Frashëri”, P.10/1, shk.1, ap.3

E-Mail: gadc@gadc.org.al

www.gadc.org.al

TABELA E PËRMBAJTJES

MIRËNJOHJE	5
SHKURTIME	6
1. HYRJE	7
2. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	8
3. PROFILI I BASHKISË ELBASAN	9
4. METODOLOGJIA	11
5. PËRSHKRIM I PROJEKTIT	13
6. PËRMBLEDHJE E REZULTATEVE	16
7. GJETJET KRYESORE	18
8. KONKLUZIONE DHE REKOMANDIME	21
8.1 KONKLUZIONE DHE REKOMANDIME PËR QYTETIN	21
8.1.1 SHËRBIMET PUBLIKE – CILËSIA DHE EFIÇENCA	21
8.1.2 DEMOKRACIA VENDORE DHE MIRËQEVERISJA	21
8.1.3 ZHVILLIMI EKONOMIK VENDOR	21
8.1.4 RESPEKTIMI DHE ZHVILLIMI I TË DREJTAVE TË NJERIUT NË NIVEL LOKAL	22
8.2 KONKLUZIONE DHE REKOMANDIME PËR NJËSITË ADMINISTRATIVE	22
8.2.1 SHËRBIMET PUBLIKE – CILËSIA DHE EFIÇENCA	22
8.2.2 DEMOKRACIA VENDORE DHE MIRËQEVERISJA	23
8.2.3 ZHVILLIMI EKONOMIK VENDOR	23
8.2.4 RESPEKTIMI DHE ZHVILLIMI I TË DREJTAVE TË NJERIUT NË NIVEL LOKAL	23
RRETH QENDRËS ALEANCA GJINORE PËR ZHVILLIM	24

MIRËNJOHJE

Me mirënjohje falënderojmë të gjithë ata që ndihmuan në realizimin e këtij raporti për të vlerësuar qeverisjen vendore dhe gjithë qytetarët e Bashkisë Korçë, të cilët morën pjesë aktive në aktivitet e realizuara përmes projektit dhe përmes argumenteve vlerësuan mirëqeverisjen lokale për bashkinë e tyre.

Një falënderim i veçantë i dedikohet z. Qazim Sejdini dhe stafit të tij të cilët morën angazhime konkrete përballë qytetarëve bazuar në sugjerimet e tyre për përmirësimin e punës në Bashkinë e Korçës. Gjithashtu, falënderimi i shkon edhe Komisionit Këshillimor Qytetar Vendor Korçë për angazhimin vullnetar në këtë proces dhe jo vetëm

Një falënderim shkon edhe për mbështetësit dhe financuesit e këtij projekti, Programit të Kombeve të Bashkuara për Gratë në Shqipëri, UN Women dhe Projektit të USAID për Planifikimin dhe Qeverisjen Vendore (PLGP) për mbështetjen financiare dhe teknike gjatë zbatimit të projektit.

SHKURTIME

NJQV	Njësi të Qeverisjes Vendore
KKQV	Komisioni Këshillimor Qytetar Vendor
PLGP/USAID	Projekti i USAID për Planifikimin dhe Qeverisjen Vendore
RAT	Reforma Administrative-Territoriale
VKQ	Vlerësimi i Komunitetit për Qeverisjen
UN Women	Programi i Kombeve të Bashkuara për Gratë
USAID	Agjencia e Shteteve të Bashkuara për Zhvillim Ndërkombëtar

1. HYRJE

Ndërkohë që po bëhet progres për avancimin e procesit të decentralizimit në Shqipëri, sfidat për zbatimin me sukses të qeverisjes vendore të decentralizuar e demokratike janë të mëdha. Reforma Administrative-Territoriale (RAT) që filloi të zbatohet në qershor të vitit 2015, pati ndikim të konsiderueshëm në funksionimin dhe administrimin e njësive të qeverisjes vendore (NJQV). Zvogëlimi i numrit të NJQV-ve nga 373 në 61, çoi rrjedhimisht në rritjen ndjeshëm të territorit, popullsisë dhe kompleksitetit të funksionimit të tyre. Ndikimi i reformës është i madh, jo vetëm në aspektin e përgjegjësive dhe funksioneve të shtuara të njësive vendore, por edhe në ofrimin e shërbimeve me cilësi dhe efikasitet për qytetarët e bashkisë së zgjeruar tashmë. Paralelisht me këtë, bashkitë tani përballen me sfida edhe më të mëdha se më parë për të arritur informimin, përfshirjen dhe përfaqësimin e vërtetë të grave dhe burrave në vendimmarrje.

Në këtë kuadër, që prej vitit 2015, Projekti i USAID për Planifikimin dhe Qeverisjen Vendore (PLGP) dhe UN Women, në bashkëpunim me organizata të shoqërisë civile dhe Komisionet Këshillimore Qytetare Vendore (KKQV) kanë ndërmarrë projektin e Vlerësimit të Komunitetit për Qeverisjen (VKQ) në 10 nga bashkitë më të mëdha në vend. Në pritje të reformës dhe zgjedhjeve vendore të vitit 2015, VKQ u zbatua në bashkitë e Elbasanit, Beratit, Kamzës dhe Vlorës, ku gjetjet dhe rekomandimet e qytetarëve gra dhe burra u prezantuan dhe u përfshinë në axhendat dhe programet e kandidatëve për kryetarë bashkie. Këtë vit, VKQ u zbatua në gjashtë bashki të reja: Elbasan, Gjirokastrë, Kuçovë, Korçë, Lushnjë dhe Shkodër. Vlerësimi i Komunitetit për Qeverisjen përfshin aspekte kryesore të qeverisjes vendore, të tilla si: (I) cilësia dhe efikasiteti i shërbimeve publike; (II) qeverisja e mirë dhe demokracia lokale; (III) zhvillimi ekonomik dhe (IV) të drejtat e njeriut në nivel vendor.

Përmes vjeljes së opinioneve të qytetarëve në identifikimin dhe përcaktimin e prioriteteve lokale, VKQ synon të krijojë dhe promovojë mekanizma qytetare në funksion të përmirësimit të demokracisë lokale. Procesi i VKQ mundëson monitorimin dhe vlerësimin e performancës së administratës lokale, paralelisht me ndërtimin e urave të dialogut, ndërveprimit dhe bashkëpunimit në nivel vendor.

Vlerësimi i komunitetit për qeverisjen është një qasje dhe mundësi e mirë që bashkitë të kuptojnë nevojat dhe përparësitë e qytetarëve. Harmonizimi dhe përfshirja e rezultateve të vlerësimit të komunitetit në programet vendore, si dhe përpjekja për të influencuar në hartimin e politikave vendore, janë një tregues pozitiv i demokracisë në veprim. Kombinimi i metodologjisë së VKQ me aktorë kyç lokalë, të tillë si Komisionet Këshillimore Qytetare dhe organizata të shoqërisë civile kanë mundësuar zbatimin me sukses të këtij procesi.

2. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Informacioni i përfshirë në këtë raport prezanton ecurinë e procesit të Vlerësimit të Komunitetit për Qeverisjen në Bashkinë Elbasan në periudhën qershor-nëntor 2016 dhe përfshin vlerësimin nga ana e komunitetit dhe administratës vendore të performancës së shërbimeve të ofruara në nivel vendor, si dhe gjetjet dhe rekomandimet e ardhura nga qytetarët. Procesi i VKQ-së i ofron Bashkisë Elbasan një tablo të qartë të vlerësimit të qytetarëve në lidhje me shërbimet publike, zhvillimin ekonomik, funksionimin e demokracisë vendore dhe të drejtat e njeriut në nivel lokal.

Procesi i Vlerësimit të Komunitetit për Qeverisjen u realizua nga Qendra Aleanca Gjinore për Zhvillim (QAGJZH) në bashkëpunim me Bashkinë Elbasan, njësia qendër dhe njësitë administrative Bradashesh, Gracen dhe Papër, me pjesëmarrjen e Komisionit Këshillimor Qytetar Vendor Elbasan dhe komunitetit në njësitë administrative të sipërpërmendura.

Projekti Vlerësimi i Komunitetit për Qeverisjen u shtri në harkun kohor 2015-2016 dhe përfshiu 10 bashki, ndër të cilat edhe Bashkinë Elbasan. Qëllimi i këtij projekti është përmirësimi i demokracisë vendore përmes fuqizimit të mekanizmave qytetarë. Objektiva specifike të tij synojnë të nxisin ndërveprimin dhe dialogun mes qytetarëve dhe autoriteteve vendore, përmes përfshirjes së prioritetëve dhe nevojave të qytetarëve në programet dhe buxhetet vendore, duke krijuar kushte për përmirësime të qëndrueshme të shërbimeve që i ofrohen komunitetit dhe duke fuqizuar në këtë mënyrë bashkëpunimin midis të dyja palëve.

Për realizimin e VKQ u punua ngushtësisht me administratën e bashkisë për të siguruar gatishmërinë dhe bashkëpunimin e tyre në proces, gjë që kërkoi takime dhe diskutime paraprake në lidhje me metodologjinë, fushat që trajtonte VKQ, zonat e përzgjedhura për zbatim dhe pjesëmarrjen qytetare në të. Në bashkërendim me Bashkinë, zonat e zgjedhura për të realizuar VKQ ishin njësitë administrative Bradashesh, Gracen dhe Papër. Vlen për t'u theksuar kontributi i çmuar i Komisionit Këshillimor Qytetar.

Gjatë procesit të përpunimit të vlerësimeve janë konsultuar gjerësisht materiale, dokumente dhe strategji, të tilla si: Draft Strategjia e Zhvillimit të Territorit, buxheti i Bashkisë për vitin 2016, Plani i Punës së Strategjisë Ndërsektoriale për Decentralizimin dhe Qeverisjen Vendore 2015-2020, Ligji 119/2014 Për të drejtën e Informimit, Ligji 135/2015 për Organizimin dhe Funksionimin e Vetëqeverisjes Vendore, faqja e internetit e Bashkisë, etj.

Në këtë raport do të lexoni: 1) Një profil të shkurtër të Bashkisë Elbasan; 2) Metodologjinë e projektit; 3) Përshkrimin e projektit; 4) Përmbledhjen e rezultateve të vlerësimit të qytetarëve korçarë për qeverisjen vendore; 5) Gjetje e rekomandime për të ardhmen.

3. PROFILI I BASHKISË ELBASAN

Informacioni i përdorur për përgatitjen e këtij profili është nxjerrë nga Strategjia e Zhvillimit të Territorit të Bashkisë Elbasan.

Bashkia Elbasan shtrihet në pjesën qendrore të Shqipërisë. Pas Reformes Administrative Territoriale bashkisë së vjetër të Elbasanit i janë bashkuar edhe 12 njësi të tjera administrative. Aktualisht ajo përbëhet nga 13 njësi administrative, njësia qendër Elbasan, njësitë Bradashesh, Papër, Gjergjan, Labinot – Fushë, Labinot – Mal, Funarë, Gracen, Tregan, Shushuicë, Shigjan, Gjinar dhe Zavalinë. Sipërfaqja e Elbasanit është 872 km², nga 7,9 km² që ishte para Reformës administrative Territoriale, 2014, pra sipërfaqja e bashkisë është rritur përafërsisht 110 herë.

Popullata rezidente e bashkisë Elbasan pas ndarjes së re administrative është rritur me rreth 80%, duke shënuar një numër popullsie rezidente në fillim të vitit 2015 prej 144 mijë banorë (72,987 meshkuj dhe 71,395 femra). 56% e popullsisë jeton në qytetin e Elbasanit. Një tjetër tregues i rëndësishëm demografik është struktura moshore e popullatës dhe mosha mesatare të cilat tregojnë se aktualisht popullata e bashkisë Elbasan, vazhdon të jetë akoma një popullsi e re sikundër edhe popullata shqiptare në tërësi. Për vitin 2015 struktura moshore e popullatës së bashkisë, tregon se 69% e saj (ose 100,000 banorë), i takon grupmoshës 15-64 vjeç dhe 20% grupmosha (0-14) vjeç, të dhëna këto shumë optimiste që evidentojnë se bashkia/qarku ka potencial të lartë të popullsisë në moshë punë që mund të jetë ekonomikisht aktive.

Papunësia

Papunësia në Bashkinë Elbasan në vitet 2013 dhe 2015 ka pësuar një rritje me 0, 15% dhe 2.15% respektivisht krahasuar me vitin 2012. Numri i të papunëve të regjistruar deri në gjysmën e parë të vitit 2016 janë 10,247 të papunë ose rreth 32,1% sipas burimeve të bashkisë. 1 në 2 të rinj është i papunë. Përqindja që zënë femrat ndaj të papunëve të regjistruar gjithsej është 47.7% ndërkohe që ky raport rritet në vitin 2015 në progresion me rritjen e papunësisë në këtë vit duke e çuar në 49.7% papunësinë e femrave në krahasim me totalin e regjistruar të papunëve në Bashkinë Elbasan.

Mirëqenia ekonomike

Në bashkinë Elbasan rreth 11446 familje familjeve marrin ndihmë sociale dhe (transferta të tjera) nga shteti (personat që përfshihen në skemën e ndihmës ekonomike; pagesat e aftësisë së kufizuar dhe pagesa të tjera sipas statusit të përfutur). Afërsisht gjysma e popullsisë siguron të ardhura jo nga puna e paguar ose vetëpunësimi, por nga shteti në formën e ndihmave sociale dhe pensioneve ose nga para të dërguara nga jashtë shtetit. Në disa njësi administrative në bashkinë Elbasan, burimi i të ardhurave të NJEF-ve nga ndihma ekonomike sociale dhe përfitime të tjera është disa herë më e lartë se mesatarja kombëtare.

Varfëria

Të dhënat për qarkun e Elbasanit tregojnë se përqindja e varfërisë është 10.7 % në krahasim me 14.3 % të varfërisë në nivel kombëtar. Bashkia Elbasan përbën qendrën e Qarkut të Elbasanit, i vili konsiderohet si një nga qarqet me shkallën më të ulët të varfërisë në vend. Hendeku i varfërisë tregon se sa larg janë individët nga linja e varfërisë. Qarku Elbasanit ka një hendek varfërie 2.3 %, relativisht më të ulët se ai kombëtar me 2.9%.

Në ndarjen e shpenzimeve sipas funksioneve, qëllimit të përdorimit të fondeve në dispozicion apo programeve buxhetore , struktura e shpenzimeve të bashkisë së re Elbasan për vitet 2010-2014 rezulton të dominohet nga shpenzimet për funksionet e “mbrojtjes sociale”, “ekonomike” dhe të “arsimit”.

Bashkia e Elbasanit ka të paktën 21 organizata të regjistruara të shoqërisë civile , që mbulojnë një spektër të gjerë çështjesh, përfshirë: të drejtat e fëmijëve, të drejtat e gruas, të drejtat e komunitetit rom, familje në varfëri ekstreme, njerëz më aftësi të kufizuara, etj. Shoqëria civile/ institucione të tjera që operojnë në bashki (kryesisht përpara reformës, por dhe gjatë 2016 e në vazhdim) është aktive. Disa nga instrumentet e bashkëpunimit OSHC-Bashki, janë praktikat e buxhetimit me pjesëmarrje prej vitit 2005, dhe buxhetimit gjinor me pjesëmarrje prej vitit 2009, konsultimet në kuadër të hartimeve të dokumenteve strategjike, etj. Bashkia e realizon komunikimin e saj me qytetaret edhe nëpërmjet përfaqësimit të komunitetit në Komisionin Këshillimor Qytetar Vendor të krijuar në nëntor të 2012. Këshilli Bashkiak i Bashkisë Elbasan është i përbërë nga 51 anëtarë, nga të cilët 21 ose 41% janë gra, çka tregon një rritje të pjesëmarrjes së grave në politike dhe vendimmarrje.

4. METODOLOGJIA

Procesi i Vlerësimit të Komunitetit për Qeverisjen¹ është mjet monitorimi që përdor komunitetin si njësi analize për të nxitur llogaridhënien dhe përgjegjshmërinë sociale dhe publike të institucioneve vendimmarrëse vendore. Vlerësimi i Komunitetit për Qeverisjen njihet ndryshe edhe si “zëri i komunitetit”, pasi i mundëson qytetarëve të shprehin vlerësimin e tyre mbi cilësinë, përshtatshmërinë dhe eficientësinë e shërbimeve publike dhe të propozojë ndryshime në lidhje me shërbimet e ofruara, madje edhe mbi vendimmarrjet vendore. Mekanizmi i VKQ-së zbatohet në një nivel teje të rëndësishëm të qeverisjes, në atë vendor, ku qytetarët janë në kontakt më të drejtpërdrejtë me autoritetet vendimmarrëse dhe mbi të gjitha, me shërbimet e ofruara prej tyre.

Procesi mundëson krijimin e dialogut mes komunitetit dhe autoriteteve vendore, duke përballur mundësitë (burimet që kanë në dispozicion autoritetet vendore) me nevojat reale të komunitetit. Zbatimi i këtij mekanizmi në nivelin vendor ndikon në: zhvillimin e demokracisë me pjesëmarrje dhe arritjen e mirëqeverisjes vendore. Duhet të theksojmë gjithashtu se VKQ-ja nuk është thjesht një proces vlerësimi, pasi shkon përtej tij. Ajo ndërton ndërveprimin mes komunitetit, autoriteteve vendore, organizatave të shoqërisë civile etj, duke krijuar kushte për përmirësime të qëndrueshme të shërbimeve që i ofrohen komunitetit, duke e fuqizuar atë.

Gjatë procesit të VKQ-së parimet kryesore të vlerësimit të shërbimit (pavarësisht nga çështja objekt i VKQ-së) do janë:

- **Përshtatshmëria:** programi apo shërbimi a i reflekton nevojat e grupit të targetuar? A i respekton standardet dhe kriteret që përcakton ligji?
- **Efiçenca:** A po përdoren burimet (financiare, njerëzore, lokale) në mënyrë efektive dhe në kohën e duhur? A përfshihet komuniteti në planifikimin e këtyre burimeve?
- **Pjesëmarrja:** Sa dhe si nxitet pjesëmarrja e komunitetit në planifikimin dhe zbatimin e programit/shërbimeve? Cilat janë metodat që përdorin autoritetet për të nxitur pjesëmarrjen?
- **Qëndrueshmëria:** jetëgjatësia e programeve, shërbimeve. A janë fondet vjetore në rritje apo ato nuk ekzistojnë?
- **Rezultati:** Çfarë ndryshimesh ka sjellë zbatimi i programit/shërbimit? Çfarë rrugësh përdorin autoritetet për të matur ndikimin?

Përfituesit e Vlerësimit të Komunitetit për Qeverisjen janë komuniteti dhe autoritet vendore. **Procesi i VKQ-së i mundëson komunitetit** të informohet mbi shërbimet që ofrohen nga autoritetet vendore; të shprehë opinionin e tij mbi cilësinë dhe eficientësinë e tyre; të monitorojë përmbushjen e detyrimeve/angazhimeve e tyre në ofrimin e shërbimeve cilësore; të shprehë drejtpërdrejtë tek autoritetet përkatëse opinionin e tij dhe t’u kërkojë atyre përmirësimet e nevojshme, si dhe të ndërveprojë me autoritetet përkatëse me qëllim përfitim të shërbimeve cilësore e të qëndrueshme. **VKQ i jep mundësinë autoriteteve vendore** të njohin më mirë nevojat dhe prioritetet e komunitetit në përgjithësi, si dhe të grupeve të veçanta të tij; të

¹ Marrë nga Manuali për Shoqërinë Civile “Vlerësimi i Komunitetit për Qeverisjen” - Mbështetur nga Njësia e Kombeve të Bashkuara për Barazinë Gjinore dhe Fuqizimin e Grave (UN Women), Shtëpia Botuese IDEART, 2012 Tiranë

orientojnë më mirë burimet që kanë në dispozicion në përputhje me këto nevoja dhe prioritete të komunitetit, të rrisin kapacitetet e tyre, transparencën në qeverisje dhe të përmirësojnë cilësinë dhe përshtatshmërinë e shërbimeve që i ofrojnë komunitetit.

Procesi i Vlerësimit të Komunitetit për Qeverisjen realizohet përmes disa etapave, të tilla si: (1) Vlerësimi për ndjekjen e të dhënave (gjetja dhe konsultimi i dokumenteve, materialeve dhe strategjive që lidhen me Bashkinë); (II) Vlerësimi komunitar për performancën (fokus grupe me qytetare të Bashkisë në zonën urbane dhe rurale); (III) Vlerësimi ose vetë-vlerësimi nga ofruesit e shërbimeve (intervista gjysme të strukturuar me autoritetet lokale); (IV) Takimi i drejtpërdrejt midis përfituesve dhe ofruesve (prezantim publik i gjetjeve dhe rekomandimeve nga ky proces dhe (V) Përgatitja e raportit me qëllim institucionalizimin e procesin, advokimin dhe monitorimin.

5. PËRSHKRIM I PROJEKTIT

Vlerësimi i Komunitetit për Qeverisjen 2015

Vlerësimi i Komunitetit për Qeverisjen në Bashkinë Elbasan u shtri në periudhën 2015-2016. I organizuar në prag të zgjedhjeve lokale, procesi i VKQ në vitin 2015 angazhoi qytetarët e bashkisë Elbasan dhe të komunave që do të përfshiheshin në të pas riorganizimit nga Reforma Administrative-Territoriale. Nevojat dhe prioritetet e dala nga qytetarët iu prezantuan kandidatëve për kryetarë bashkie me synimin e përfshirjes së tyre në axhendat dhe programet elektorale, për t'u përkthyer më pasë në programe dhe plane zhvillimore lokale.

Procesi u zhvillua përmes disa fazave, të cilat janë të detajuara si më poshtë:

Në fazën e parë u zbatua metodologjia e VKQ-së për nxjerrjen e prioriteteve të komunitetit (si burra edhe gra) në pesë njësi administrative (atëherë bashkia Elbasan dhe komunat Bradashesh, Gracen e Papër) sipas Reformës Territoriale. Gjatë kësaj faze, anëtarë të KKQV-së u informuan mbi procesin e VKQ-së si dhe për Reformën Administrative Territoriale. Në fokus-grupet e realizuara u nxorën problematikat e komunitetit sipas sistemit të vlerësimit.

Në fazën e dytë u punua me partitë politike dhe programet dhe platformat e tyre elektorale me anë të takimeve publike ndërmjet qytetarëve dhe kandidatëve për të adresuar prioritetet dhe problematikat e dala gjatë fazës së parë.

Gjatë fazës së tretë u realizuan debate qytetare nëpërmjet forumeve me kandidatët dhe fushatave ndërgjegjësuese.

Ndërsa faza e fundit u zbatua pas përfundimit të procesit zgjedhor, që u orientua rreth monitorimin dhe institucionalizimin e procesit të VKQ-së nëpërmjet trajnimeve të të zgjedhurve vendor dhe qytetareve.

Realizimi i këtij procesi në Elbasan ishte i plotë dhe i suksesshëm. Takimet individuale publike me secilin nga dy kandidatët për kryetarë bashkie u shoqëruan me platforma respektive dhe angazhime konkrete në reflektim të rekomandimeve të dala nga qytetarët në procesin e VKQ. Meqenëse procesi u zhvillua dhe rekomandimet e qytetarëve përbëjnë bazën e punës katër-vjeçare të kryetarit të aktual të Bashkisë Elbasan dhe stafit të tij, ekipi që realizoi këtë iniciativë ka përgatitur një përmbledhje të progresit të bërë, bazuar në rekomandimet e vitit 2015 ndaj atyre të 2016, të cilat janë rekomandime afatgjata.

Vlerësimi i Komunitetit për Qeverisjen 2016

Për të parë ecurinë e këtij procesi të nisur në vitin 2015, ekspertët e projektit dhe Komisioni Këshillimor Qytetar Vendor Elbasan realizuan monitorimin e rekomandimeve që qytetarët kanë adresuar ndaj Bashkisë Elbasan, përmes zbatimit të së njëjtës metodologji për vitin 2016. Ndërkohë është realizuar krahasimi në lidhje me rekomandimet e qytetarëve në 2015 ndaj rekomandimeve të 2016. Rezultatet përdoren në nivel vendor për të kërkuar llogari dhe përgjegjshmëri nga autoritetet vendore.

Procesi u zhvillua përmes disa fazave, të cilat janë të detajuara si më poshtë:

Skedat e vlerësimit: Faza përgatitore e projektit ishte shumë e rëndësishme për përcaktimin e aspekteve/fushave që do të mbulonte dhe treguesve që do të përmbante VKQ. Katër fushat e përzgjedhura ishin: (I) cilësia dhe efiçenca e shërbimeve publike, (II) qeverisja e mirë dhe demokracia lokale, (III) zhvillimi ekonomik dhe (IV) të drejtat e njeriut në nivel vendor. Bazuar në to u përcaktuan edhe 20 treguesit e performancës. U përgatitën tre lloje skedash specifike për qytetin, njësinë administrative dhe një përmbledhëse me vlerësimin e qytetareve dhe ofruesve të shërbimeve. Treguesit që u përdorën për Vlerësimin e Komunitetit për Qeverisjen janë:

Fokus grupet: Me synimin e marrjes së mendimit qytetar në muajin korrik u organizuan 5 fokus grupe me përfaqësues të komunitetit dhe banorë të qytetit Elbasan dhe njërive administrative Bradashesh, Gracen dhe Papër. Në takime morën pjesë 75 pjesëmarrës (përfaqësues të Komisionit Këshillimor Qytetar Elbasan, OJQ, individë komunitarë që përfaqësonin grupe të marginalizuara, qytetarë aktivë, kryepleq fshatrash) të cilët me anë të pikëzimit vlerësuan performancën e bashkisë dhe identifikuan nevojat dhe prioritetet e qytetarëve. Në vlerësimin e komunitetit për qeverisjen procesi pati pjesëmarrje të balancuar gjinore 37 meshkuj dhe 43 femra. Gjatë realizimit të fokus grupeve me komunitetin, pjesëmarrësit u prezantuan me qëllimin dhe objektivat e projektit, informacione mbi zbatimin e Reformës Administrative-Territoriale, ndryshimi i kuadrit ligjor dhe mekanizmat që mbështesin pjesëmarrjen e qytetarëve në vendimmarrje.

Intervista gjysmë të strukturuar: Pas takimit me qytetarët u organizuan intervista gjysmë të strukturuar me përfaqësues të Bashkisë, ku u ofruesit e shërbimeve vetë-vlerësuan përmes sistemit të pikëzimit shërbimet që ata ofrojnë për komunitetin. Intervistat përfshinë Administratorin e Bashkisë, drejtorinë e shërbimeve, drejtorinë e projekteve dhe administratorët e njërive administrative Bradashesh, Gracen dhe Papër. Shkalla e vlerësimit sipas pikëzimit që u përdor në Vlerësimin e Komunitetit për Qeverisjen si me qytetarët, ashtu edhe me bashkinë është si më poshtë:

Kriteret		Pikëzimi
Nuk ofrohet shërbim ose cilësia është shumë e dobët		1-Shumë keq
Shërbimi ofrohet, por cilësia është e dobët		2- Keq
Shërbimi ofrohet dhe është relativisht i mirë		3- Çka (mesatar)
Shërbimi ofrohet me cilësi të mirë		4- Mirë
Shërbimi ofrohet me cilësi të lartë		5- Shumë mirë

Analizimi i të dhënave: Moment shumë i rëndësishëm i VKQ është hedhja dhe analizimi i të dhënave nga fokus grupet dhe intervistat me ofruesit e shërbimeve. Gjatë kësaj faze është bërë edhe konsolidimi në një skedë i pikëzimit dhe gjetjeve nga qytetarët dhe ofruesit e shërbimeve. Pjesë thelbësore e punës ishte edhe konsultimi me dokumente/strategji dhe informacione të tjera që jepnin një ide me të qartë të fushave dhe treguesve të analizuar.

Prezantimi publik: Faza e fundit e VKQ në Bashkinë Elbasan ishte prezantimi publik i procesit të vlerësimit. Ai u organizua në formën e një forumi publik me qytetarët e Elbasanit. Përveç Zv. Kryetarit dhe stafit të Bashkisë, në takim morën pjesë edhe përfaqësues të Komisionit Këshillimor Qytetar Elbasan, OJQ, individë komunitarë që përfaqësonin grupe të marginalizuara, qytetarë aktivë, administratorë e kryepleq fshatrash të cilët morën pjesë në fokus grupet e organizuara. Takimi përfshiu një prezantim të gjetjeve nga ky proces, dhe në fund u ofruan rekomandimet që dolën nga takimet me qytetarët. Zv. Kryetari vlerësoi procesin si një mundësi e mirë për të marrë mendimin e qytetarëve dhe si një formë e mirë për të rritur bashkëpunimin dhe dialogun me ta në të ardhmen. Rekomandimet do të merren parasysh në hartimin e buxhetit të vitit pasardhës, si dhe do të bëhen pjesë e Planit Strategjik të Territorit që është në proces hartimi.

6. PËRMBLEDHJE E REZULTATEVE

Siç u shpjegua më sipër në raport, në procesin e Vleresimit të Komunitetit për Qeverisjen u përfshinë qytetarët e njësisë administrative qendër Elbasan dhe njësisë administrative Levan, Cakran dhe Libofsh. Paralelisht me ta u intervistuan edhe punonjësit e bashkisë/ofruesit e shërbimeve. Çështjet për të cilat u bë monitorimi dhe vlerësimi ishin të ngjashme me ato që u diskutuan nëpër fokus grupet me komunitetin, në mënyrë që të merrej informacion për çështje të njëjta si nga komuniteti, në rolin e përfituesit të shërbimeve, ashtu edhe nga pushteti vendor në rolin e ofruesit të shërbimeve publike. Më poshtë keni rezultatet e dala dhe analizuara nga ky vlerësim.

- a) **Cilësia dhe efiçenca e shërbimeve publike** - rrugë/ trotuare, ndriçim, pastrim, gjelberim, furnizim me ujë të pijshëm dhe kanalizime, kanalet kulluese e vaditese, pyjet e kullotat

CILËSIA DHE EFIÇENCA E SHËRBIMEVE PUBLIKE		
	TË INTERVISTUARIT	PIKËZIMI
QYTET	Qytetarët	2.7
	Ofruesit e shërbimeve	3.8
NJËSI ADMINISTRATIVE	Qytetarët	1.7
	Ofruesit e shërbimeve	2.9

- b) **Demokracia vendore – mirëqeverisja** – informimi dhe komunikimi, transparenca në vendimmarrje, pjesëmarrja në vendimmarrje

DEMOKRACIA VENDORE – MIRËQEVERISJA		
	TË INTERVISTUARIT	PIKËZIMI
QYTET	Qytetarët	3.2
	Ofruesit e shërbimeve	4.2
NJËSI ADMINISTRATIVE	Qytetarët	2.3
	Ofruesit e shërbimeve	3.4

- c) **Zhvillimi ekonomik vendor** - planifikimi strategjik, nxitja e biznesit, nxitja e punësimit, mbledhja e të ardhurave dhe planifikimi i buxhetit

ZHVILLIMI EKONOMIK VENDOR		
	TË INTERVISTUARIT	PIKËZIMI
QYTET	Qytetarët	2.6
	Ofruesit e shërbimeve	3.8
NJËSI ADMINISTRATIVE	Qytetarët	2.1
	Ofruesit e shërbimeve	3.2

- d) **Të drejtat e njeriut në nivel lokal** - gratë, grupe me nevoja të veçanta, romët dhe egjiptianët, mbrojtja nga diskriminimi

TË DREJTAT E NJERIUT NË NIVEL LOKAL		
	TË INTERVISTUARIT	PIKËZIMI
QYTET	Qytetarët	3.5
	Ofruesit e shërbimeve	4.7
NJËSI ADMINISTRATIVE	Qytetarët	2.2
	Ofruesit e shërbimeve	3.6

Përveç sistemit të pikëzimit pjesëmarrësit në vlerësim patën mundësinë të jepnin edhe komente e sugjerime/rekomandime. Më poshtë po rendisim disa prej gjetjeve dhe rekomandimeve kryesore, që qytetarët dhe ofruesit e shërbimeve kanë bërë në Bashkinë Elbasan.

7. GJETJET KRYESORE

PREMTIMET	REALIZIMET
<p style="text-align: center;">Shërbimet publike</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sistemimi i ujit të pijshëm brenda 4 viteve. Brenda mandatit në të gjithë territorin e bashkisë do të ketë ujë të pijshëm 24 orë. • Vendosja e 28 mijë matësve elektronikë të konsumit të ujit pa pagesë. • Brenda 2 viteve do të përfundojë sistemimi i ujërave për vaditje. • Brenda 2 viteve do të përfundojnë 70% e rrugëve të arave në Funar, Shirgjan, Zavalinë, Gjergjan, Gracen dhe Papër. • Brenda 2 viteve do të përfundojë azhurnimi i tokave. • Brenda 1 vitit përfundon Plani Rregullues i bashkisë. • Në të 12 komunat që do të përfshihen në Bashkinë Elbasan përveç ndriçimit do të ofrohet internet falas (wireless). • Vendosja më e shpeshtë e vendgrumbullimit të mbeturinave. • Vënia në shfrytëzim e impiantit të përpunimit të plehrave (kapaciteti 150 ton mbeturina për përpunim). • Sistemi i kanaleve të ujërave të zeza, ndërtimi i impiantit të trajtimit të ujërave të zeza (është hartuar projekti i cili kap vlerën e 30 milion eurove). • Sistemi i 12 grykderdhjeve të ujërave të zeza në Shkumbin. • Ngritja e zonës ekonomike në Kombinatin Metalurgjik (Bradasheshi). • Do të vazhdojë rregullimi i qendrave të lagjeve dhe lyerja e fasadave që do të përfundojnë brenda mandatit • Brenda mandatit riparim 100% i rrugëve, nuk do të ketë probleme në mirëmbajtje. 	<p style="text-align: center;">Shërbimet publike</p> <ul style="list-style-type: none"> • Është finalizuar hartimi i Planit të Përgjithshëm Lokal të Territorit me asistencën e USAID. • Ka përfunduar azhurnimi i tokave në 70 nga 116 fshatra. • Në zonat rurale është investuar në rrugë në 340 milion lekë ose 40% e investimit të infrastrukturës rrugore të bashkisë. • Janë hapur 12 km rrugë të reja në Funar, Shirgjan, Gracen dhe janë sistemuar afro 50 km në të 12 Nj.A. • Bashkia sot mbulon me pastrim vetëm 6 njësi administrative (Bradashesh, Papër, Shirgjan, Shushicë, Tregan e Gjinari) ose 60% të popullsisë të zonës rurale. • Janë shtuar parqet dhe hapësirat kreative në qytet me afro 2 km². • Po realizohen investime në KUZ në Lagjen 6, ndërtim i KUZ pranë shkollës “Sule Domi”, në Harmes, rruga Arif Dardha, në lagjen Teqe (Lagja 5 Maji) dhe në Lagjen e Romeve, Rrapishtë. • Ka përfunduar projekti i lyerjes së fasadave të pallateve në qytetin Elbasan. • Ka përfunduar ndërtimi dhe ka filluar vënia në efikasitet e landfieldit të ri. • 18 zyrtarë me një ndalesë kanë akses në internet. • Kanë përfunduar rrugët e arave në 70% në Funar, Shirgjan, Zavalinë, Gjergjan, Gracen dhe Papër. • Në infrastrukturën arsimore bashkia ka investuar 70 milion lekë. Janë kryer rikonstruksionet e 7 shkollave të mesme, 9 vjeçare, filllore dhe një kopsht në NJ.A, si dhe është realizuar rikonstruksionin në 3 struktura arsimore (shkollë 9-vjeçare; konvikt dhe fushë sportive) në qytet.

<p style="text-align: center;">Shërbimet Sociale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Do të jem avokat i mirë i qytetarëve të bashkisë Elbasan nëpërmjet thithjes së fondeve (qoftë nga qeveria, qoftë nga donatorët). • Do të jem një bashki sociale. • Fëmijët e shkollave në të gjithë territorin e bashkisë së re do të kenë abone falas. • Brenda 2 viteve do të bëhet ngrohja e të gjitha shkollave 9 vjeçare dhe të mesme. • Thithja e fondeve nga bashkëpunimi dhe bashkëfinancimi i projekteve me OJF. 	<p style="text-align: center;">Shërbimet Sociale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Të gjitha shkollat 9 vjeçare, kopshtet dhe shkollat e mesme në zonat rurale iu është siguruar ngrohje me dru. Në Elbasan ngrohja sigurohet me pelet. • Bashkia bashkëpunon ngushtë me OJF lokale dhe kombëtare për të thithur fonde nga donatorë si KE, USAID, Ambasada Amerikane, Ministria e Jashtme Italiane, Fondet IPA Cross Border, të gjitha këto për vitet 2015- 2016. • Përsa i përket ndihmës ekonomike gjatë këtij viti kanë dalë nga skema e ndihmës ekonomike për shkak të punësimit të një pjesëtari madhor rreth 270 familje.
<p style="text-align: center;">Mirëqeverisja dhe transparenca</p> <ul style="list-style-type: none"> • Do të vazhdojë procesi i konsultimeve me qytetarin (buxhetimi me pjesëmarrje dhe ai gjinor) për ta ruajtur çmimin e parë ndërkombëtar të marre nga “Nalas”, si bashki që përfshin gratë dhe të rinjtë në çështje të pushtetit vendor. • Do të bashkëpunojë me zyrën e punës për thithjen e fondeve për nxitjen e punësimit dhe punësimin e të papunëve. • Zyra e informimit do të ofrohet në të gjithë komunat nëpërmjet administratorëve. 	<p style="text-align: center;">Mirëqeverisja dhe transparenca</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buxhetimi me pjesëmarrje një praktikë dhe model i suksesshëm për bashkinë e Elbasanit e aplikuar në cdo NJ.A (19 konsultime në 12 Nj.A. dhe 6 në lagjet e qytetit në kuadër të buxhetimit me pjesëmarrje për vitin 2017. • Në 18 NJ.A. funksionon zyra me një ndalesë, e cila ofron shërbimet për qytetarët, përfshi dhe informimin. • Bashkia ka miratuar programin e transparencës dhe ka një koordinator për të drejtën e informimit.
<p style="text-align: center;">Zhvillimi ekonomik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Do të bëhet administrimi bujqësor-emërimi i menjëhershëm i topografëve për azhornimin e tokave dhe tapive. • Do të unifikohen taksat në të gjithë territorin. • Lehtësira fiskale për bizneset e reja (ulje 10% e taksave për vitin e parë). • Lehtësira fiskale për familjet dhe individët në nevojë (PAK dhe NF taksë 0). • Studimi për tregun e punës do të orientojë të rinjtë drejt profesioneve të kërkuara në treg, duke rregulluar këtë të fundit për 10-15 vite (bashkëpunimi me Universitetin e Elbasanit, biznesin, 	<p style="text-align: center;">Zhvillimi ekonomik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Janë emëruar të gjithë topografët për azhornimin e tokave. • Janë ofruar lehtësira fiskale për bizneset lokale (ulje 10% e taksave për vitin e parë). • Janë realizuar fushata informimi për procedurat fiskale (taksat).

Dhomën e Tregtisë, etj.).	
<p>Të drejtat e njeriut dhe barazia gjinore</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ofrimi i shërbimeve sociale pranë territorit të komunës (në çdo ish qendër komune) • Respektimi i tyre dhe mbështetje sociale dhe ekonomike 	<p>Të drejtat e njeriut dhe barazia gjinore</p> <ul style="list-style-type: none"> • Në kuadër të ligjit “Për barazinë gjinore” Bashkia Elbasan ka emëruar një nëpunës gjinor, që mbulon çështje të barazisë gjinore dhe dhunës në familje. • Bashkia financon Q. S. Balashë, ndërkohë që mbështet me fonde për transport, ushqim apo me ambiente shërbimet e tjera që janë ngritur në territor, si Qendrën e Fëmijëve Autikë, Shkollën Speciale “Zëra Jete” , shërbimet për VT ; qendrën Rome.

8. KONKLUSIONE DHE REKOMANDIME

8.1 KONKLUSIONE DHE REKOMANDIME PËR QYTETIN

8.1.1 SHËRBIMET PUBLIKE – CILËSIA DHE EFIÇENCA

- Të vazhdohet puna për përmirësimin e rrjetit rrugor edhe në zonat periferike të qytetit.
- Të përfundohen në kohe rrugët në rikonstruksion, pasi vonesat kanë ndikim negativ tek qytetarët dhe sidomos tek bizneset lokale.
- Hapësirat publike si trotualet apo dhe parkingjet të lirohen nga zënia e bizneseve.
- Qytetarët rekomandojnë të punohet më shumë për mirëmbajtjen e këtij shërbimi jo vetëm, në sheshet dhe rrugët kryesore, por të bëhet i mundur ndriçimi i të gjitha lagjeve të brendshme të qytetit. Të përmirësohet sistemi i ndriçimit në zonat periferike të qytetit.
- Të pastrohen vendgrumbullimet e plehrave çdo ditë edhe në zonat periferike, si dhe të bëhet klorifikimi i tyre.
- Të vendosen penalitetet të forta (gjoha) për ndërtuesit, të cilët nuk bëjnë pastrimin e ambienteve nga mbetjet inerte si dhe për vete qytetarët apo bizneset lokale që e ndotin atë.
- Të rritet shkalla e investimeve për shtimin e hapësirave të gjelbra dhe shesheve të lojërave për qytetarët (shumë lagje e vuajnë këtë mungesë).
- Të mbahet premtimi i dhënë që brenda vitit të parë qytetarët e Elbasanit do të furnizohen me ujë 24 orë.
- Transporti publik në qytet të përmirësohet me autobusë cilësorë, ekzistuesit janë shume të vjetëruar dhe nuk ofrojnë as kushtet minimale.
- Transporti publik për fëmijët që janë mbi 2 km larg nga shkolla të pajisen me abone falas, sipas premtimit të bërë nga vetë kryetari i bashkisë.

8.1.2 DEMOKRACIA VENDORE DHE MIRËQEVERISJA

- Institucionalizimi i konsultimit periodik me qytetarët (jo vetëm në procese të caktuara)
- Përdorimi i mekanizmave të monitorimit për të marrë mendimin qytetare për çdo investim apo ndërmarrje që merret në përfitim të komunitetit, duke përfshirë grupet e ndryshme komunitare
- Krijimi i aksesit në E- Pjesmarrje
- Të rritet bashkëpunimi me organizatat e shoqërisë civile për të përfshirë në proceset e konsultimit dhe grupet në nevojë që ato mbështesin.

8.1.3 ZHVILLIMI EKONOMIK VENDOR

- Bashkëpunimi me zyrën e punës për hapjen ose funksionimin pranë njësive vendore të zyrave të informimit mbi punësimin, formimin profesional, kjo do të rrisë më shumë aksesin e komunitetit në nevojë për pune në programe apo kërkesa për punësim.
- Të hartohet një plan vjetor dhe të aplikohen mekanizma të informimit qytetar për mbledhjen e taksave vendore.

- Përcaktimi i taksave lokale që prekin drejtpërdrejt komunitetin të bëhet mbi bazën e një dialogu me komunitetin, ku komuniteti të njihet me standardet e shërbimit, koston e tyre dhe detyrimin qytetar për pagesën e tarifës.

8.1.4 RESPEKTIMI DHE ZHVILLIMI I TË DREJTAVE TË NJERIUT NË NIVEL LOKAL

- Zbatimin e detyrimit ligjor për parashikim në buxhet në nivel lokal të një përqindje për dhunën në familje sipas Strategjisë Kombëtare “Për Barazinë Gjinore dhe Reduktimin e Dhunës me Bazë Gjinore dhe Dhunës në Familje 2015-2017, Qëllimi Strategjik 3. Ky fond do të konsistojë në sa në (dhe jo vetëm): Parashikimin e një fondi për taksat dhe tarifat në gjykatë në një proces zgjidhje martese për shkak të dhunës në territorin e Bashkisë Elbasan.
- Planifikimi në projekt buxhet i fondeve në mbështetje të kategorive në nevoje (për pagesa në formë të ndihmës ekonomike ose ofrimit të shërbimeve të ndryshme të rehabilitim. Rritja e masës së ndihmës ekonomike.
- Në lidhje me ndihmën ekonomike, sistemi elektronik on line ka pasur shumë përmirësime. Ajo çka rekomandohet është bërja transparente e formulës së pikëzimit në mënyre që të rritet transparenca dhe reduktimi i ankesave të publikut në raste të përjashtimit nga përfitimi.
- Shtimi i kapaciteteve të burimeve njerëzore dhe profesionale të sektorit të shërbimeve sociale në bashkinë Elbasan. Përmendim këtu standardin që për 3000 fëmije duhet t'i përgjigjet një punonjës sociale dhe zyra për barazine gjinore ka nevojë për punonjës shtesë për manaxhimin e rasteve.
- Planifikime në projekt buxhete të fondeve për bashkëfinancim në projekte si IPA Cross Border dhe të tjera.
- Trajnimi i stafit të drejtorisë së shërbimit social mbi mënyrën e komunikimit dhe informimit publik.
- Në fondin për investime publike bashkia të ketë në prioritetin e saj rikonstruksionin e kopshteve dhe ndërtimin e çerdheve të reja. Kopshtet në Elbasan janë shume të mbingarkuara.

8.2 KONKLUZIONE DHE REKOMANDIME PËR NJËSITË ADMINISTRATIVE

8.2.1 SHËRBIMET PUBLIKE – CILËSIA DHE EFIÇENCA

- Të rriten investimet e bashkisë për mirëmbajtjen dhe sistemimin e rrugëve të fshatrave pasi deri më tani nuk ka asnjë investim.
- Të përmirësohet shërbimi i pastrimit të plehrave për NJ.A, pasi ende ka shumë probleme me vendgrumbullimin, pastrimin në kohë dhe klorifikimin e tyre.
- Të punohet më shumë për përmirësimin e rrjetit të kanaleve kulluese, pasi këto investime kanë ndikim të drejtpërdrejtë në prodhimin bujqësor.
- Të përmirësohet frekuenca e furnizimit me uje të pishëm nga ujësjellësi fshat dhe të investohet në ato njësi të cilat vuajnë mungesën e ujit dhe furnizohen me burime alternative, puse (përmendim fshatra në Papër, Tregan, Funar, etj)
- Ndrçimi i rrugëve apo qendrave në Nj.A mungon, duhet të investohet në këtë drejtim.
- Vendosija e transportit publik për NJ.A të cilat janë afër me qytetin e Elbasanit dhe përmirësimi i shërbimit, kryesisht për studentët dhe ata që punojnë në qytet.

8.2.2 DEMOKRACIA VENDORE DHE MIRËQEVERISJA

- Llogaridhënia dhe marrja e mendimeve në takime periodike të Kryetarit të Bashkisë dhe stafit të tij të rritet më shumë në zonat rurale.
- Trajnimi i stafeve të zyrave me një ndalesë për informimin dhe orientimin e banorëve.
- TIK momentalisht është shumë i kufizuar në zonat më rurale të vendit, por. Nevojitet akses në internet falas edhe në zonat rurale.
- Përsa i përket procesit të buxhetimit me pjesëmarrje, të rritet pjesëmarrja e grave dhe grupeve të tjera komunitare në procese, duke e vënë theksin tek buxheti gjinor.

8.2.3 ZHVILLIMI EKONOMIK VENDOR

- Të nxiten investimet e bizneseve lokale duke ndërtuar qendra grumbullimi dhe përpunimi në NJ.A kryesore për grumbullimin dhe përpunimin e produkteve bujqësore.
- Të gjenden alternative të tjera në lidhje me mospagimin e taksave nga ana e fermerëve dhe të mos penalizohen me mosmarrje të çertifikatave, pasi kjo është një e drejtë themelore që u cenohet.
- Nxitja e punësimi të grave dhe të rinjve të jete në fokus të planeve afatgjata të zhvillimit të bashkisë e të mos mbesë në duar vetëm të donatorëve apo shoqatave të huaja.

8.2.4 RESPEKTIMI DHE ZHVILLIMI I TË DREJTAVE TË NJERIUT NË NIVEL LOKAL

- Vënia në funksion e linjës telefonike falas për denoncimin e dhunës në familje;
- Gratë, familjet e të cilave trajtohen me ndihmë ekonomike të punësohen me prioritet në punë komunale shërbimi si pastrim, gjelbërim, mirëmbajtje që janë në kompetencën e bashkisë dhe njësive administrative.
- Gratë e papuna të ndihmohen me informacion dhe formim profesional nga ana e njësive administrative në bashkëpunim me zyrën e punës;
- Bashkia të vendose e zbatojë stimuj fiskalë dhe morale për bizneset që punësojnë vajza dhe gra punëkërkuese në zonën që administron;
- Të krijohet akses për grupin e aftësisë së kufizuar në votime duke krijuar kushte lehtësuese në infrastrukture në qendrat e votimit (ndërtimi/vendosja e rampave)
- Të shtohen investimet për përmirësimin e infrastrukturës së kopshteve dhe shkollave të zonave rurale. Ka kopshte që janë të papajisura me tapete apo që vuajnë mungesën e shërbimit të banjove, duke funksionuar me banjo të përbashkëta me shkollat 9-vjeçare apo të mesme.

RRETH QENDRËS ALEANCA GJINORE PËR ZHVILLIM

E themeluar në vitin 1994, Qendra Aleanca Gjinore për Zhvillim (GADC) është një organizatë jo fitimprurëse, jo partiake, me mbi 20 vjet eksperiencë në punë kërkimore, edukim publik, asistencë për zhvillim kapacitetesh, monitorim dhe avokim. GADC promovon zhvillimin demokratik dhe mirëqeverisjen me një fokus të veçantë në çështjet e barazisë gjinore dhe përfshirjes sociale. GADC është një organizatë lider në Shqipëri dhe në rajon, e mirënjohur për rolin e saj në prezantimin e çështjeve të rëndësishme në lidhje me të drejtat e grave, siç është dhuna me bazë gjinore dhe trafikimi i personave.

GADC është e njohur për zhvillimin e metodologjive të ndryshme për fuqizimin përmes zhvillimit ekonomik të grupeve vulnerabël, avokimit për çështje themelore ligjore e politika të rëndësishme siç janë Ligji “Për dhunën në marrëdhëniet familjare” apo “Ligji kundër diskriminimit”, Barazia Gjinore apo përfaqësimi i grave në politikë e vendim marrje. Prezantimi i çështjeve të buxhetimit gjinor në nivel lokal dhe qendror si dhe përfshirja e qytetarëve në vendimmarrje janë dy çështje për cilat GADC ka zhvilluar e zbatuar metodologji të veçanta të cilat sollën ndryshime të rëndësishme që adresojnë pabarazitë dhe përfshirjen sociale të grupeve vulnerabël në Shqipëri.

Që nga fillimi GADC ka zbatuar shumë projekte, të cilat kanë ndikuar në jetët e qindra pjesëmarrësve në aktivitetet e zhvilluara në të gjithë Shqipërinë. GADC ka një historik të gjatë bashkëpunimi të suksesshëm me aktorë të ndryshëm, përfshirë një numër të madh organizatash shqiptare, institucionesh publike në nivel qendror e lokal, rajonal dhe ndërkombëtar, sektorit privat, medias, akademisë etj. Disa nga aktorët kyç partnerë të GADC-së janë UN Women, UNDP, EU, US Embassy, USAID, OSCE, Dhoma të Tregtisë, Ministria e Mirëqenies Sociale dhe Rinisë, bashki të ndryshme etj.

GADC fuqizohet në punën e saj nga rrjeti i gjerë i bashkëpunëtorëve, ekspertëve dhe trajnerëve kombëtarë e ndërkombëtarë me formim të pasur akademik. GADC punon të shpërndajë sa më shumë informacion dhe të kthehet në një platformë për ndarje eksperiencash e njohurie me të gjithë e në të gjithë vendin.

VLERËSIMI I KOMUNITETIT PËR QEVERISJEN

RAPORT BASHKIA ELBASAN